

Допомагає народжуватися українцям та волонтерить для армії. Історія лікарки-акушерки Світлани Вінтонюк

Ірина Каразуб

Ілона Захарук

30 травня 2024, 19:30 ▶ ☰

Три мільйони гривень для допомоги українським військовим від початку 2024 року збрала волонтерка та акушерка-гінекологиня міського перинатального центру Івано-Франківська Світлана Вінтонюк. Вона зосередилася на закупівлі дронів та ліків. Після того, як придбала сотий БПЛА, перестала їх рахувати.

Про те, як Світлана Вінтонюк організовує збори на безпілотники, як реагує на публічність, що з'явилася у її житті, чи активно донатять зараз люди та як держава може полегшити роботу волонтерам, — в інтерв'ю Суспільному.

Світлана Вінтонюк волонтерить від початку великої війни. Суспільне Івано-Франківськ

"Радимось з хлопцями, що їм треба"

Є, як кажуть, рідні-рідні бригади, з якими ми працюємо від початку великої війни. На нові запити, коли ми не знаємо хлопців, реагуємо з обережністю. Співпрацюємо з різними бригадами, але здебільшого там, де дуже "жарко". Це — і Авдіївка, і Мар'їнка, Бахмут, Харків. Зараз там дуже страшно.

Волонтерка разом з бійцем. Світлана Вінтонюк

Сьогодні бійці відчувають брак техніки, є запити на дрони. Їм треба транспорт, щоб пересуватися. Тобто автомобілі, мотоцикли, багі, розвідувальні дрони, FPV-дрони та ліки: знеболювальні, жарознижувальні, антибіотики. Перш ніж щось купляти, ми радимося з хлопцями, що їм треба.

"Або ми, або нас"

У нас просто іншого виходу зараз немає. Або ми, або нас. Ми мусимо просто розуміти, що у нас ворог доволі сильний. Він надзвичайно добре оснащений. Росія все своє свідоме існування працювала на військову промисловість. Безперечно, нам зараз нелегко, але якщо ми не хочемо, щоб російські солдати прийшли сюди, мусимо щось робити. Інакше не може бути.

З чого почалося волонтерство: повернення у лютий 2022

Коли "лупнуло" в нас — це був ступор. Того дня прийшли на роботу і працювали. Вдома ухвалили важке рішення для нашої сім'ї — поїхати в Польщу. Тоді дорогою відчували від усіх шалену підтримку. Ми приїхали з дитиною до старшої доньки, яка мешкає там 12 років. У першу ж добу я зі старшою донькою потрапила у волонтерський штаб у Познані. Там були поляки, французи, італійці, українці. Це була величезна спільнота людей, які у свій позаробочий час займалися тим, що шукали, пакували, відправляли бусами, фурами допомогу в Україну.

Світлана Вінтонюк почала займатися волонтерством у Польщі. Світлана Вінтонюк

У Польщі я тоді пробула декілька днів і вже з Познані їхала з гумвантажем. Мене у Вроцлаві, Катовіце допаковували, що далі не було куди. І так волонтерство почалося з Польщі.

"Якби кожен задонатив хоч би по 5 гривень"

Раніше було таке, що ми могли на один дрон зібрати навіть до доби, хоч вони дорожче коштували на старті. Зараз іноді ми не можемо за тиждень зібрати цю суму. Люди, які з перших днів війни перейнялися тією ситуацією, які волонтерили ще до війни, вони й залишаються тут. Ми бачимо тенденцію, що це — переважна більшість одних і тих самих людей, на жаль.

Чим це пояснити? Пішла загальна тенденція до економічного спаду, трішки зубожіння, бо і курс долара, євро зросли, а люди не стали більше отримувати доходів.

Світлана Вінтонюк після того, як придбала сотий БПЛА, перестала їх рахувати. Світлана Вінтонюк

Я маю чотири з половиною тисячі друзів у соцмережі. Якби кожен задонатив хоч би по 5 гривень, то це було б 20 тисяч гривень. А це вже — сума. За неї можна купити необхідні медикаменти. А якщо ці люди задонатять по 10 гривень, то вже — пів дрона. Тобто знову ж таки мова тут не в сумі, а в кількості людей, у бажанні допомогти.

"Багатьом нашим дорослим варто взяти приклад з дітей"

Багатьом нашим дорослим варто взяти приклад з дітей. Діти плетуть з бісеру свої вироби. У нас угринівські дітки роблять свої блокпости — таким чином збирають донати. І це були не тільки донати на дрони, але на "Станіславський борщ". Ми вже знаємо тих діток. Вони дуже хочуть долучатися до багатьох таких проєктів, і за те їм вдячність.

Світлана Вінтонюк: "Угринівські дітки роблять свої блокпости і таким чином збирають донати". Світлана Вінтонюк

Основний напрям у волонтерській роботі — це ліки та дрони

Медицина, мабуть, була зі старту, бо дуже багато наших колег пішли також з перших днів на фронт. Вони ще в зоні АТО служили військовими медиками.

Світлана Вінтонюк з волонтерами. Світлана Вінтонюк

Дрони вже були пізніше. Постачанням зайнялися через п'ять-шість місяців після вторгнення — тоді, коли хлопці казали, що трошки замало зброї й трошки замало розвідки. Перший дрон був з Польщі. Хлопці дякували. Пішов другий, бачили наші інші: "А чи є можливість, потрібно дуже, бо розвідка переважно дронами". Спочатку була можливість привозити їх з Польщі. Зараз уже ціни більш-менш такі, що можна і в Україні брати. Стараємося за все звітувати.

Дві третини дронів закупляють за кордоном

Орієнтовно дві третини дронів закупляємо за межами України. Там ціни набагато лояльніші. Коли треба на вже "на вчора", безперечно ми беремо в Україні, бо на закордонні треба очікувати.

Світлана Вінтонюк: "Орієнтовно дві третини дронів закупляємо за межами України". Світлана Вінтонюк

Якщо дрони ми беремо у країнах Балтики, це — стабільна ціна. Якщо ми беремо в Китаї — теж є приблизна ціна, але логістика відрізняється. В Україні, якщо ми купляємо, також є команда, яка працює над логістикою. Тут ми налагодили взаємодію, знаємо, де може бути постачальник набагато дешевший, ніж анонсовані ціни на сайті. Довіра, мабуть, формується роками.

"Ми не можемо хлопців забезпечити зброєю, це може зробити лише держава"

Стараємося всі ці дрони, які ми закупаємо, відправляти винятково на "нуль", на ті позиції, де вони працюють одразу по прибуттю. Вони одразу несуть користь. Мені дуже приємно, що десь-колись хлопці присилають відео з дрона, як він працює. Він працює, відповідно, працює арта. Це — величезна втіха від тієї роботи. Бачите, ми не можемо хлопців забезпечити зброєю. Це може зробити лише держава. Але ми можемо хлопцям допомогти трішки десь із розвідкою, можемо допомогти з FPV-дронами, так званими "камікадзе".

Перший дрон волонтерка купила в Польщі. Світлана Вінтонюк

"Буває так, що є запит "на вчора"

Буває так, що є запит "на вчора". У нас немає навіть базової грошової подушки. Ми замовляємо, ми знаємо чітко, що в нас є п'ять-сім днів, щоб зібрати гроші. І я другий раз про це пишу: дрон приїде за два-три дні, тобто нам потрібно закрити суму за цей період часу, щоб безпілотник зайшов і ми розрахувалися. Іноді проплачуємо наперед, якщо купляємо за межами України. Там уже без варіантів. Якщо беремо в Україні, то тут простіше, бо ми можемо закрити постфактум.

"Дідько" досі їздить: автомобілі для війська

Також ми купили чотири автомобілі. Я тішуся, що два дотепер "живі". Один з них — "Дідько". Він уже був "поранений", мабуть, чотири чи п'ять, дуже "важко поранений", але хлопці нашого "Дідька" дуже сильно люблять, бо він проходить будь-якими болотами та рятує у дуже багатьох ситуаціях.

Світлана Вінтонюк разом з іншими волонтерами передає на фронт також автівки. Світлана Вінтонюк

"Я дуже люблю свою роботу"

Я дуже люблю свою роботу. Я люблю людей, люблю тих маленьких створінь, які в нас народжуються, тому що вони завжди були для нас дуже цінні. А тепер вони — безцінні, бо кожне нове життя — маленький українець, а нам так треба, щоб українці народжувалися.

Світлана Вінтонюк з новоспеченими батьками та їхнім немовлям. Світлана Вінтонюк

Ще на початку вторгнення РФ до нас їхали дуже багато вагітних жінок, які зупинялися у Франківську, щоб народити дитину. Люди були перелякані, дехто був переміщеною особою вже вдруге. Ми якось так узгодили й зробили такі координаційні заняття з психологом для тих жінок.

Мені доводиться й цілодобово бути на ногах, волонтерити та працювати. Буває по-всякому, але то таке, будемо відпочивати після перемоги.

Інколи проскакує: "Ти піаришся"

Я ніколи не акцентувала на публічності. У Facebook, Instagram я роблю винятково звіти, збори й людям доношу ту інформацію, яка дійсно актуальна. Інколи виривається десь крик про допомогу, є певна комунікація з людьми, тому що завжди треба дякувати. Бо я знаю, де можна взяти, кому допомогти, але без людей цього не було б.

Світлана Вінтонюк: "У нас є п'ять-сім днів, щоб зібрати донати". Світлана Вінтонюк

Я ніколи дуже сильно не хотіла бути публічною людиною, але зараз десь-колись проскакує: "Ти піаришся". Зрештою, що таке піар. Якщо перекласти на людську мову — це зв'язок з громадськістю, з тими людьми по різних куточках міст нашої країни, які мене бачать у Facebook.

Розмальовує тубуси та гільзи, які продають на благодійних аукціонах

Іноді я, як равлик, маю бажання сховатися в ту мушлю і малюю. Я дуже люблю малювати. Це, мабуть, ще зі школи, і так десь трішки психологічно відпочиваю.

Гільза, яку Світлана Вінтонюк розмальовувала для благодійного аукціону. Суспільне Івано-Франківськ

За цей час розмальовувала тубуси, гільзи. Якщо можна з чогось бойового зробити щось добре, ніжне, разом із тим спомин для людей — ми це робимо. Тому я дуже любила на тубусах малювати квіти, лише квіти.

Лоти благодійного аукціону. Суспільне Івано-Франківськ

Перший мій тубус був намальований з великим болем — "Бахмут", де загинуло багато наших хлопців. Він був важкий... Його подали на розіграш під час аукціону, і найцікавіше, що його виграла дружина того військового, який стояв під Бахмутом.

Найцінніші речі з підписами загиблих бійців

У міському перинатальному центрі є унікальна картина, яку ми підписуємо і далі. Дуже багато автографів. Тут є підписи навіть тих людей, імена яких ми стараємося не дуже на камеру озвучувати. Це — дорогі мені люди, які побували і є на крайніх точках. Цю картину я на розіграш не дам. Я її просто не дам, так само як і прапори.

Прапори, якими дорожить волонтерка. Суспільне Івано-Франківськ

Прапори на розіграш не йдуть, бо на деяких є підписи тих людей, яких уже немає серед живих. Ці прапори — безцінні. Хтось за це не хоче 20 гривень задонатити, а для когось вони — безцінні.

"На фразі "Слава Україні" ми не виїдемо"

Я не встидаюся своєї думки. Озеленення міста має бути, але не зараз. Краще те озеленення не зрубувати, яке вже виросло. Зараз на часі допомагати нашим хлопцям, бо лише на фразі "Слава Україні" ми не виїдемо.

Світлана Вінтонюк: "Зараз на часі допомагати хлопцям, бо лише на фразі "Слава Україні" ми не виїдемо". Суспільне Івано-Франківськ

Якщо брати згідно зі статутними потоками кошторису — так, вони використовуються відповідно до обігу коштів, які б мали йти. Але зараз треба допомагати хлопцям.

"Ліміт грошей має наслідки щодо хлопців"

У нас є така ситуація, що фізична особа-волонтер не мала б тратити більше грошей, ніж 400 тисяч гривень у місяць. Це є постанова від Нацбанку і ми це питання підіймали на саміті волонтерів минулого року перед представниками Верховної ради, депутатами, представниками від податкової інспекції. Віз по нинішній день залишився там, де він був. У 2023 році мене поставили на фінансовий моніторинг, коли ми купляли шість чи вісім дронів. Виник переліміт суми, десь 600 тисяч гривень на місяць, і мені заблокували обіг коштів. Була тривала комунікація з банківськими працівниками. Ми її вирішили. Потім був ще один фінансовий моніторинг, який ми пройшли, але держава могла б піти назустріч. Тобто, якщо є люди, принаймні офіційно зареєстровані, як волонтерська спільнота або фізична особа-волонтер, я так думаю, можна було б якісь ліміти познімати, бо наш ліміт має наслідки щодо хлопців — не доходить те, що їм потрібно.

Світлана Вінтонюк: "Фінансовий ліміт має наслідки щодо хлопців — не доходить те, що їм потрібно". Світлана Вінтонюк

Також закон про зміну перетину кордону ускладнив деякі речі. Логістика коштує гроші. Якщо з Європи наші партнери щось хочуть нам передати, знову ж таки митниця хоче чітко номер автомобіля, особу водія, чіткий тоннаж. Тобто знову ж таки цей транспорт коштує певну суму. Раніше нам було простіше, бо ми йшли на дозавантаження якогось автомобіля. Тобто в нас немає великого вантажу, є тут наші колеги, ми дозавантажуємо. Було легше. Зараз таке не проходить. Це певною мірою ускладнює.

Про нагороду "За сприяння війську" та Орден святого Пантелеймона

Це для мене — величезна честь. Орден святого Пантелеймона ми отримали з нашим бойовим медиком Олександром Соколюком.

Світлана Вінтонюк під час вручення Ордену святого Пантелеймона. Світлана Вінтонюк

Я навіть не знаю, як словами пояснити мої відчуття, емоції. Але ви знаєте, коли почалася війна, ніхто не задумувався над жодними нагородами, подяками. Стояло питання, що мусимо вистояти, перемогти. Тому про це ми, мабуть, будемо говорити після війни. Єдине скажу: для мене — це велика честь отримати орден, як і честь отримати нагороду від тодішнього головнокомандувача Валерія Залужного.

"Дуже вдячна моїй сім'ї за розуміння"

Я дуже вдячна моїй сім'ї за розуміння. Донечка вже тут, вона пробула неповний рік за межами України, і ми забрали її додому. Я вдячна за розуміння і дитині, і чоловіку, бо буває по-всякому. Буває катастрофічний брак часу. Я дякую за ту безмежну підтримку, дякую, що вона в мене є.